

MFD:s uppföljning av kommuner 2021

Välkommen till MFD:s uppföljning av kommunernas arbete med tillgänglighet!

Genom att fylla i enkäten och skicka in era **svar senast den 22 oktober 2021** deltar ni i uppföljningen.

Uppföljningen består av frågor om hur ni arbetar strategiskt med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Områden som berörs är verksamhet, lokaler samt information och kommunikation.

När ni har svarat på alla frågor får ni en sammanfattning. Den visar vad ni kan eller bör göra för att förbättra ert arbete. Sammanfattningen kan vara ett stöd för prioriteringar och beslut om åtgärder.

Resultatet av uppföljningen presenterar vi på vår webbplats och i vår årliga redovisning till regeringen. Era svar är ett viktigt bidrag till MFD:s uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Om ni vill veta mer om uppföljningen är ni välkomna att kontakta oss på Myndigheten för delaktighet. E-post: uppfoljning@mfd.se.

Så här besvarar ni enkäten

- Läs gärna informationstexterna som finns under varje fråga.
- Klicka på "Spara och fortsätt senare" om ni stänger enkäten innan ni är klara.
- Skicka vidare enkätlänken om fler personer ska svara på frågorna. Bara en person kan använda länken åt gången.
- När ni skickat in era svar kommer ni till er sammanfattningssida. Där kan ni se en sammanfattning av era svar, vad ni kan eller bör göra för att förbättra ert arbete samt länkar till mer stöd.
- Klicka på "Redigera svar" på sammanfattningssidan om ni vill ändra något av era svar. Denna möjlighet finns så länge ni inte har klickat på "Avsluta".
- På sammanfattningssidan finns möjlighet att skriva ut sidan, spara den som PDF eller skicka vidare den med e-post. Använd dessa funktioner om ni vill diarieföra era svar.
- Avsluta enkäten genom att klicka på "Avsluta". Nu kan enkätlänken inte öppnas igen och inga ändringar går att göra.

Ange gärna kontaktuppgifter till ansvarig för besvarandet av enkäten. Vi kontaktar denna vid eventuella frågor samt återkopplar resultatet av uppföljningen som presenteras på vår webbplats i februari 2022.

Myndigheten för delaktighet följer Dataskyddsförordningen (GDPR).

[Personuppgiftspolicy - MFD](#)

1. Kontaktuppgifter

Förnamn

Efternamn

E-post

2. Har tjänstepersoner på kommunledningsnivå deltagit i kunskapshöjande insatser om det nationella funktionshinderspolitiska målet och dess inriktning under de senaste två åren?

- Ja, de flesta
- Ja, någon eller några
- Nej

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderspolitiken inriktas mot fyra arbetssätt:

- Principen om universell utformning
- Identifiera och åtgärda befintliga brister i tillgängligheten
- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- Förebygga och motverka diskriminering

Kunskapshöjande insatser

Kunskapshöjande insatser är utbildningar eller andra kompetensutvecklande åtgärder. Det handlar exempelvis om webbutbildningar, seminarier eller konferenser internt eller externt.

3. Finns det bland tjänstepersoner på kommunledningsnivå kännedom om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning?

- Ja, bland de flesta
- Ja, bland vissa
- Nej

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Sverige har antagit FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Alla har rätt att vara fullvärdiga medborgare och ta del av mänskliga rättigheter. Konventionen förtydligar att ingen människa får diskrimineras eller uteslutas från någon del av samhällslivet. Genom att ha kännedom om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning kan ni bidra till ökad tillgänglighet och att personer med funktionsnedsättning ges full delaktighet i samhällslivet.

4. På kommunnivå, har ni en funktionshinderspolitisk strategi eller skrivningar i styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

- Ja
- Nej

Systematiskt arbete med funktionshindersfrågor

För att arbetet med funktionshinderfrågor ska bli framgångsrikt och hållbart är det bra med struktur och systematik. Ett systematiskt arbete kan ge stöd och förståelse för hur ni ska arbeta med tillgänglighet och delaktighet i verksamheten. Det tydliggör även vilket ansvar olika delar av verksamheter inom kommunen har och på vilket sätt de behöver arbeta. Ett sätt för att skapa systematik i arbetet är att utgå från en funktionshinderspolitisk strategi. Ett annat sätt är att arbetet med funktionshinderfrågor integreras i andra övergripande dokument.

Funktionshinderpolitisk strategi

En funktionshinderpolitisk strategi är ett dokument som bidrar till att styra och systematisera arbetet med funktionshinderfrågor. Strategin kan till exempel vara en plan, ett program eller motsvarande.

Integrerat i övergripande dokument

Att integrera funktionshinderfrågorna i andra dokument innebär att lyfta in perspektivet i exempelvis budget, kommunikations- och upphandlingsstrategi. Det kan också lyftas in i andra strategier och planer som exempelvis plan för Agenda 2030, jämställdhetsplan, jämlikhetsplan, hållbarhets- eller MR-strategi.

5. Finns det någon eller några personer på er kommun som har ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor?

- Ja
- Nej

Ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor

Genom att ge någon/några ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor säkerställer ni

att frågorna samordnas för att skapa delaktighet för alla medborgare. Ansvaret kan innebära att ta fram policys och strategier samt att integrera frågorna i verksamheten. De som har ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor kan sitta på kommunlednings- eller förvaltningsnivå.

6. I vilken utsträckning arbetar ni med att föra dialog med och inhämta kunskap från personer med funktionsnedsättning?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Föra dialog och inhämta kunskap från personer med funktionsnedsättning

Dialog kan föras med funktionshindervisorganisationer i organisaerade möten. Dialog kan även ske direkt med personer med funktionsnedsättning exempelvis genom stormöten, djupintervjuer, enkäter eller trygghetsvandringar. Genom att föra dialog och inhämta kunskap och synpunkter från personer med funktionsnedsättning kan ni få ökad kunskap om hinder för delaktighet och vad ni kan göra för att åtgärda dem.

7. Har ni under de senaste två åren ställt krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning vid upphandling?

- Ja, i alla eller de flesta upphandlingar
- Ja, i någon eller några upphandlingar
- Nej

Krav på tillgänglighet vid upphandling

Att ställa krav på tillgänglighet i upphandlingar är ett effektivt sätt att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det bidrar till att fler lokaler, produkter och tjänster blir tillgängliga och enklare att använda.

Att ställa krav på tillgänglighet är reglerat i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. I 9 kap. 2 § LOU står det att när det som anskaffas ska användas av fysiska personer ska de tekniska specifikationerna bestämmas med beaktande av samtliga användares behov, däribland tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Detta gäller över tröskelvärdena.

8. I vilken utsträckning inkluderar ni tillgänglighet i det systematiska

arbetsmiljöarbetet?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta på lika villkor behöver arbetsmiljön vara öppen, inkluderande och tillgänglig. En tillgänglig arbetsmiljö tar hänsyn till fysiska, psykiska, kognitiva och sociala aspekter av arbetsförhållandena och öppnar upp för mångfald på arbetsplatsen.

Genom att ta in tillgänglighetsfrågorna i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan arbetsgivaren arbeta förebyggande. Vid behov ska arbetsgivaren anpassa arbetsmiljön för en enskild arbetstagare.

9. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att era rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster hos er?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Göra rekryteringsprocessen tillgänglig

Genom att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster hos er får ni tillgång till en bredd av kompetens och bidrar till att er personal bättre speglar kommunens invånare. En förutsättning för detta är att hela rekryteringsprocessen är tillgänglig.

En tillgänglig rekryteringsprocess handlar bland annat om att formulera innehåll och krav i annonser på ett sätt som inte utesluter personer med funktionsnedsättning på ett diskriminerande sätt. Det kan också vara att motverka att förutfattade meningar styr valet av sökande, att hålla intervjuer i tillgängliga lokaler och att använda personlighetstester som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

10. I vilken utsträckning har ni utformat era interna arbets- och kommunikationsplattformar, till exempel arbetssystem och intranät, på ett tillgängligt sätt?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Interna arbets- och kommunikationsplattformar

När era interna arbets- och kommunikationsplattformar, till exempel arbetssystem och intranät, är tillgängligt utformade kan fler medarbetare använda dem. Det bidrar också till att tröskeln för att anställa personer med funktionsnedsättning blir lägre.

Datasystem och programvaror som inte är tillgängliga är ett hinder i vardagen för många, inte bara för personer med funktionsnedsättning. Otillgängliga system och tjänster kan medföra att ni inte kan tillvarata medarbetarnas resurser fullt ut.

11. I vilken utsträckning har ni utformat er externa webbplats på ett tillgängligt sätt?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Tillgängliga webbplatser

Digitaliseringen innebär att invånare ska kunna ta kontakt och ta del av information digitalt. För att detta ska fungera är det centralt att er externa webbplats är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Om ni följer internationell standard för struktur, kodning, formgivning och innehåll på en webbplats kan fler ta del av innehållet. Användarna kan också anpassa webbplatsen efter egna behov.

12. I vilken utsträckning har ni utformat era digitala tjänster, till exempel e-tjänster och mobilapplikationer, på ett tillgängligt sätt?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Tillgängliga digitala tjänster

Digitaliseringen innebär att invånare ska kunna hantera olika ärenden digitalt. För att detta ska fungera är det centralt att era digitala tjänster, till exempel e-tjänster och mobilapplikationer är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Exempel på digitala tjänster är skolplattform, ansökan till förskola, felanmälan, ansökan om bygglov eller aktivitetsbokning.

13. I vilken utsträckning finns tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning med i styrande dokument för lokalförsörjning på kommunnivå?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Arbeta med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning vid lokalförsörjning

I arbetet med lokalförsörjning finns det två utgångspunkter. Dels att planera för att åtgärda brister och hinder för tillgänglighet i befintliga lokaler, dels att säkra att nya och ombyggda lokaler är tillgängliga. Arbetet och målsättningarna för detta kan beskrivas i exempelvis en lokalförsörjningsplan eller i andra styrande dokument.

14. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att det sker ett löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler där kommunal verksamhet bedrivs?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler

För att åstadkomma en förändring är det bra att på kommunnivå säkerställa att det löpande sker ett arbete för att förbättra tillgängligheten i kommunens lokaler. Det kan till exempel göras genom att systematiskt identifiera och åtgärda hinder för tillgänglighet.

Med befintliga lokaler avses samtliga lokaler i kommunens drift, det vill säga där verksamhet bedrivs och där personal arbetar. Här ingår lokaler som både ägs och hyrs av kommunen.

15. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att tillgänglighetsaspekter finns med när ni utvecklar allmänna platser?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- Inte alls

Tillgänglighetsaspekter vid utveckling av allmänna platser

Fysiska miljöer och platser är inte alltid utformade så att de fungerar för alla invånare. Genom att planera och utveckla allmänna platser som är tillgängliga kan fler ta del av utbudet. Detta gäller både vid upprustning och ny-, till- och ombyggnation.

Med allmänna platser avses exempelvis grönområden, idrottsanläggningar, parkeringsplatser, friluftsområden, badplatser, lekplatser, gator, parker och torg.

Arbetet med att säkerställa tillgängligheten kan göras på olika sätt men det är viktigt att det sker systematiskt.

Nu kommer några frågor om de stöd som MFD har tagit fram och som ligger under Verktyg och Inspiration på mfd.se, till exempel utbildningar, vägledning, metodstöd, seminarier, lärande exempel m.m.

När ni svarat på dessa frågor är ni helt klara med besvarandet av enkäten och kan klicka i "Jag vill skicka in kommunens svar" samt klicka på "Skicka" för att komma till er sammanfattningssida.

16. Känner ni inom kommunen till något av de stöd som finns på mfd.se?

- Ja
- Nej
- Vet ej

17. Har ni inom kommunen använt något av de stöd som finns på mfd.se?

- Ja, vi har använt:
- Nej
- Vet ej

18. Finns det något stöd som ni inom kommunen saknar på mfd.se?
